

Területi/helyi kormányzás horizontális műhely

A műhely vizsgálatainak fókuszában a területi fejlődés és egyenlőtlenségek egyik magyarázó eleme s egyben a területfejlesztés egyik nélkülözhetetlen eszköze (erőforrása) a kormányzás áll. A kormányzás általános és a területi kormányzás speciális összefüggéseinek vizsgálata illeszkedik a tudományos érdeklődés általános nemzetközi trendjeibe, egyben háttérrel nyújt az aktuális hazai szakpolitikai, intézményi kihívások megválaszolásához is.

Fő vizsgálati kérdések:

- **Centralizáció-decentralizáció:** Az utóbbi évtizedekben érvényesülő „jó kormányzás” paradigma támogatta a decentralizációt. A válság nyomán azonban centralizációs trendek jelentek meg. A két szervezési elv előnyeinek, hátrányainak, a tágabb kontextusoknak elméleti és nemzetközi összehasonlító kutatása időszerű és fontos.
- **A helyi önkormányzás hazai feltételei, modelljei:** A rendszerváltás során létrehozott önkormányzati rendszer nem bizonyult fenntarthatónak. A 2010 utáni önkormányzati változások következményeinek empirikus elemzése szükséges mind a közszolgáltatások, mind a helyi gazdaságfejlesztés, mind a helyi demokrácia szempontjából. Értelmezni kell az önkormányzati képesség feltételeit, a területi kormányzás szereplői közötti hatalom és munkamegosztás, illetve együttműködés sajátosságait.
- **Területi kormányzás és fejlesztéspolitikai (szakpolitikai) hatékonyság:** Az átalakult helyi és központi kapcsolatrendszerek és szakpolitikai modellek megjelenésével elemezni kellene a területi kormányzati szintek és szektorok szerepét, eszközrendszerét, működési mechanizmusait, szervezeti méreteit, a személyi kapacitásokat. Különösen fontos kutatási terület a helyi gazdaságfejlesztésben betöltendő szerepvállalás. **Az uniós** kohéziós politika normatív, adminisztratív és értékrendi kihívásai folyamatos alkalmazkodást igényelnek. A kutatások fontos segítséget nyújthatnak mind a helyi, mind a nemzeti szintű intézmények modellezéséhez és működéséhez.
- **A kormányzás térszerkezeti összefüggései:** A területi kormányzás földrajzi, szerkezeti sajátosságai, léptéke, kapcsolódási mechanizmusai (aprófalvak problémái, nagyvárosi terek, város és vidéke, megyék, járások, nagyrégiók stb.) a népességmozgás és területi fejlődés kormányzati kihívásai folyamatos kutatási tematikaként érvényesülnek, más fókuszú kutatási programok részeként, illetve célzottan is.

A kormányzás térbeli jelenségeivel és elméletével foglalkozó alap és alkalmazott, elméleti és empirikus kutatások jogászok, politológusok intézményi összefüggésekkel foglalkozó közgazdászok, közigazgatási geográfusok és szociológusok együttműködését igénylik. A műhely kutatásait Pálné Kovács Ilona (DTO) vezeti.